

การบริหารจัดการ
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เพื่อความเป็นเลิศ

อาจารย์สุดใจ สะอาดยิ่ง
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เป็นสถาบัน
อุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ที่เป็นแหล่ง
เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน พื้นฟูพลัง
การเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้อง
ถิ่น สร้างสรรค์ศิลปะวิทยาการ ให้ได้มาตรฐาน
สากล และเกิดความมั่นคงและยั่งยืนแก่ปวงชน
มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การ
ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง
แวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมี
วัตถุประสงค์(ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุรินทร์ พ.ศ. ๒๕๔๗)

๑. ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและ
วิชาชีพ ทำการสอนวิจัย

๒. ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

๓. ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนา
เทคโนโลยี

๔. ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๕. ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์
ดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงมีภาระหน้าที่

ดังนี้

๑. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศ
ทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น
ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

๒. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม
สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อ
ท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน
ชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการ
เปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้อง
ให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการ
ผลิตบัณฑิตของประเทศ

๓. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจใน
คุณค่า ความสำคัญและความภาคภูมิใจ ใน
วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมือง
ท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม
จริยธรรม และความสามารถในการบริหาร
พัฒนาชุมชน และท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วน
รวม

๕. เสริมสร้างความเข้มแข็ง ของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

๖. ประสานความร่วมมือ และช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

๗. ศึกษาและแสวงหาแนวทาง พัฒนา เทคโนโลยี พื้นบ้าน และเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น

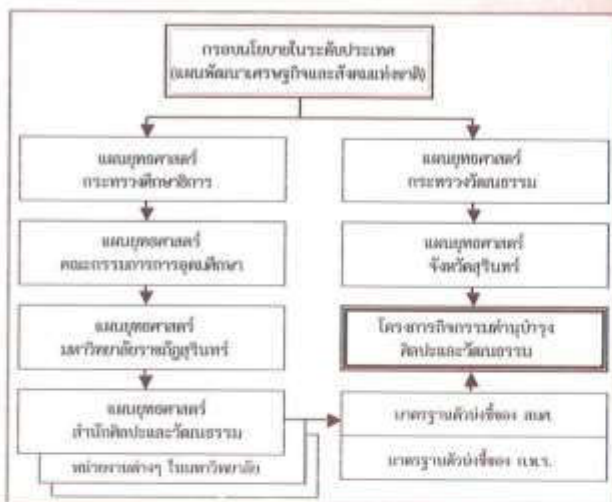
๘. แสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๙. ศึกษาวิจัย ส่งเสริม และสืบสาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ในการบริหารจัดการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆในสำนักศิลปะและวัฒนธรรม จึงมีกรอบในการดำเนินงานโดยยึดหลักการบูรณาการ โดยใช้สำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาร่วมกับหน่วยงานต่างๆในมหาวิทยาลัยดังนี้

๑. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม จะเป็นแกนสำคัญในการวางแผนงานดำเนินโครงการและกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างคุณภาพทางการศึกษาดังนี้ ๑. คณะต่างๆ ๒. สำนัก/สถาบันต่างๆ ๓. กองพัฒนากิจการนักศึกษา และสโมสรนักศึกษา ๔. บัณฑิตศึกษา ๕. ศูนย์ต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยตั้งขึ้นให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี และ ๖. ตัวแทนชุมชน โดยให้แต่ละส่วนได้นำแนวคิดในการร่วมมือกันวางแผนโครงการ และเสนอแนะแนวทางในการประสานงานร่วมมือกันในการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โดยร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของแผนยุทธศาสตร์ นโยบายของหน่วยงานตามแผนภาพดังต่อไปนี้

การใช้สำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนภารกิจทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์สรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

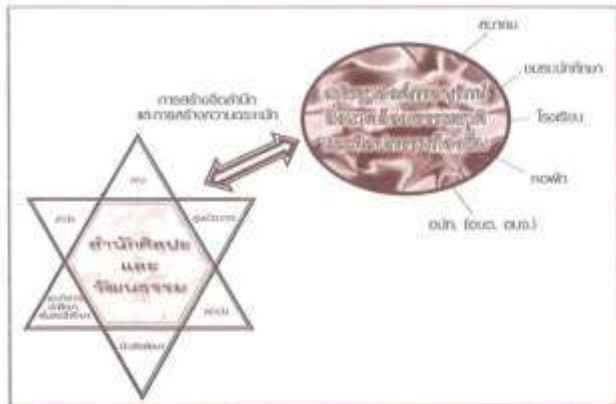

๒. การสร้างจิตสำนึก การสร้างความตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และการ

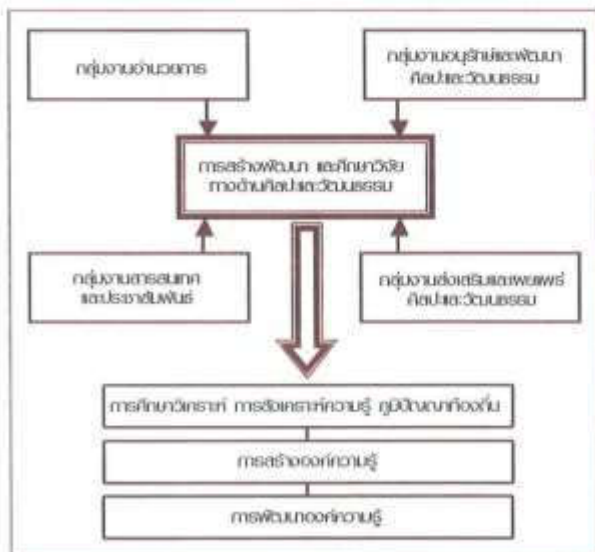
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของชาติและแหล่งศิลปกรรมท้องถิ่น เป็นบทบาทที่สำคัญ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ จัดกิจกรรมให้เกิดการฝึกอบรม การจัดสัมมนาและการศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้นักศึกษา อาจารย์ และชุมชนได้เกิดความรู้สึกตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม การยกย่องคนดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและบุคคลที่เป็นแบบอย่างให้กับสังคมในด้านศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในการกระตุ้นให้เกิดความสำนึก โดยร่วมมือกับหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น ซึ่งมีเครือข่ายอยู่ทั่วประเทศกระจายตามโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาประจำจังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๗๕ จังหวัด ซึ่งมีการกิจในการสร้างความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมแหล่งศิลปกรรมในแต่ละจังหวัด การเก็บรวบรวมข้อมูลเผยแพร่สร้างความเข้าใจ และจัดประชุมสัมมนาเสริมสร้างบุคลากรเครือข่ายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแหล่งศิลปกรรม

ในการสร้างความตระหนักและการอนุรักษ์นี้ จะส่งเสริมให้ชมรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทุกชมรมได้นำไปสอดแทรกในการจัดกิจกรรม พัฒนาชุมชน และการออกค่ายของชมรม เพื่อให้สมาชิกชมรมได้เป็นแบบอย่างที่ดีและจัดกิจกรรมเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ตลอดจนการเป็นวิทยากรทางด้านการอนุรักษ์ให้กับนักเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น จะเป็นหน่วยในการดึงงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสร้างความร่วมมือทางด้านการอนุรักษ์กับท้องถิ่น ในการสร้างความตระหนักสู่ นักศึกษาในมหาวิทยาลัย สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ร่วมมือกับอาจารย์ ในการรณรงค์ให้นักศึกษาหอพักของมหาวิทยาลัยดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ

พอเพียง โดยส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมหอพัก ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สรุปลได้ตามแผนภูมิดังนี้

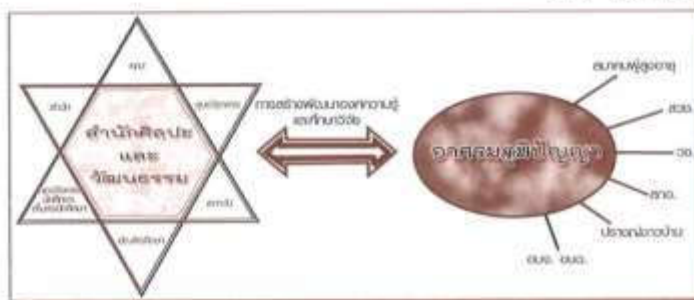

๓. การสร้างพัฒนาองค์ความรู้ และศึกษาวิจัย สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้กำหนดภารกิจ การสร้างพัฒนาองค์ความรู้และการศึกษาวิจัยให้เป็นภารกิจทุกกลุ่มงาน โดยเน้นให้ กลุ่มงานอำนวยความสะดวกสนับสนุนตามแผนภูมิดังนี้

สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ศึกษารวบรวมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นและจัดรวบรวมเป็นเอกสารเผยแพร่ในส่วนของความรู้

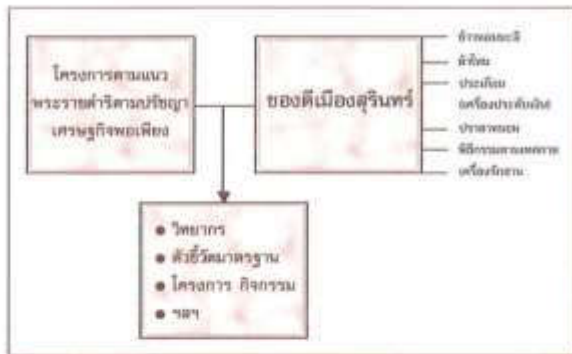
ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไปจากชุมชน และนอกจากนั้นสำนักศิลปะและวัฒนธรรมยังสนับสนุนร่วมมือกับอาศรมภูมิปัญญา ในการรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นอาศรมภูมิปัญญา มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งขึ้นตามแนวพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเกี่ยวกับการนำเอาทรัพยากรบุคคลากร ผู้อาวุโส ผู้สูงอายุมาร่วมกันสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยใช้สติปัญญาและประสบการณ์ของผู้อาวุโส ผู้สูงอายุ ประชาชนชาวบ้าน ช่างราชกรที่เกษียณอายุตลอดจนประชาชนชาวไร่ชาวนาที่สูงอายุมารวมกลุ่มกัน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชนอาศรมภูมิปัญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้จัดเสวนาทางวิชาการ รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นและพัฒนาองค์ความรู้ จนได้เอกสารตำรา บทความทางวิชาการที่เกิดจากผู้สูงอายุ ผู้อาวุโสมากมาย นอกจากจะร่วมมือกับอาศรมภูมิปัญญาแล้ว สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ยังส่งเสริมให้บุคลากรในสำนักจัดทำโครงการศึกษาวิจัยขอทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานวิจัยแห่งชาติ หรือจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ทำให้เกิดนักวิจัยหน้าใหม่และนักศึกษาเป็นผู้ช่วยวิจัยขึ้นมาหลายโครงการ ซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างนักวิจัยที่มีประสบการณ์ต่อไปในอนาคต และยังสามารรถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเยาวชนกับผู้สูงอายุ ผู้อาวุโสร่วมมือกันผลิตผลงานในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถสรุปได้แผนภูมิดังต่อไปนี้

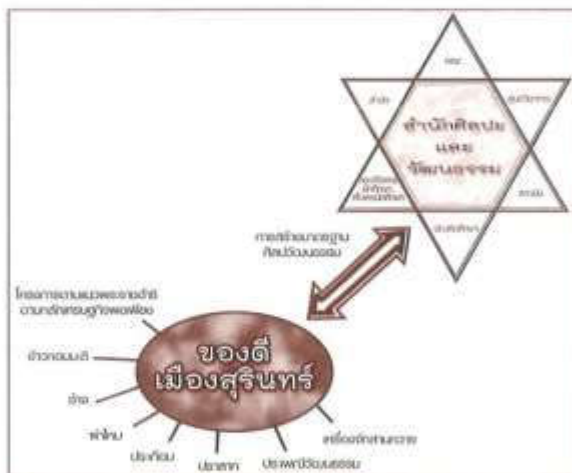
๕. การเผยแพร่แลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมจากการที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้รับการยอมรับในชื่อเสียงด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานได้มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้งานในด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นจุดเด่น จะเห็นได้จากการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ส่งคณะนักแสดงศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไปแลกเปลี่ยนในระดับนานาชาติติดต่อกันมาเป็นประจำทุกปี โดยผ่านการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นองค์กรมหาชนในการดูแลขององค์การสหประชาชาติ ในนาม CIOPF สถานทูตไทยประจำประเทศต่าง ๆ และสมาคมชาวไทยในต่างประเทศ ได้รับการพิจารณาคัดเลือกและเชิญให้ไปแสดงศิลปวัฒนธรรมไทยและพื้นบ้านนานาชาติได้แก่ ประเทศ สเปน ประเทศยูเครน ประเทศกัมพูชา ประเทศสหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๑ ประเทศสหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๒ ประเทศสวีเดน ประเทศออสเตรเลีย ประเทศอิตาลี ครั้งที่ ๑ ประเทศ อิตาลี ครั้งที่ ๒ ประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมนี ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ประเทศอิตาลี ครั้งที่ ๓ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ได้เป็นตัวแทนในการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยในระดับนานาชาติ นอกจากจะเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงในระดับนานาชาติแล้ว ยังเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ในด้านศิลปะและวัฒนธรรมให้กับคณาจารย์ นักศึกษาและศิษย์เก่าได้เป็นอย่างดี

ในการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนศิลปะวัฒนธรรมพื้นบ้านนานาชาติจากการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ได้เครือข่ายที่มีแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ยังได้ดำเนินการจัดงานแลกเปลี่ยนศิลปะและวัฒนธรรมนานาชาติขึ้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ในงาน SURIN INTERNATIONAL FOLKLORE FESTIVAL (SIF) เป็นประจำทุกปีในเดือนมกราคม โดยเริ่มครั้งที่ ๑ ในปี ๒๕๔๔ และในปี

กว้างขวางยิ่งขึ้น สอดคล้องกับมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่มากมายในจังหวัดสุรินทร์ ตามแผนภูมิดังนี้

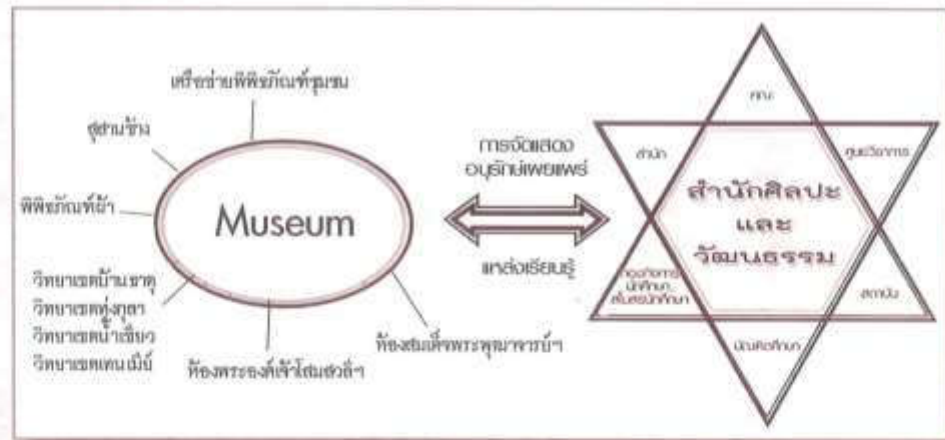
สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

๖. การจัดการบริหารพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่ง จัดการแสดงอนุรักษ์ เผยแพร่ภูมิปัญญา และแหล่งการเรียนรู้ศิลปะและวัฒนธรรม โดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้รับผิดชอบดูแลหอวัฒนธรรม อาคาร ๑๓ ซึ่งเป็นอาคารจัดแสดงโบราณวัตถุ อุปกรณ์เครื่องใช้ และเรื่องราววิถีชีวิตชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผ้าไหมโบราณอายุมากกว่า ๑๐๐ ปี จัดแสดงในหอวัฒนธรรม จึงได้ปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์ผ้าเพื่อเป็นแหล่ง ภูมิปัญญาผ้าไหมสุรินทร์ และผ้าของชนเผ่าในเขตภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ นอกจากการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ผ้าแล้ว การจัด

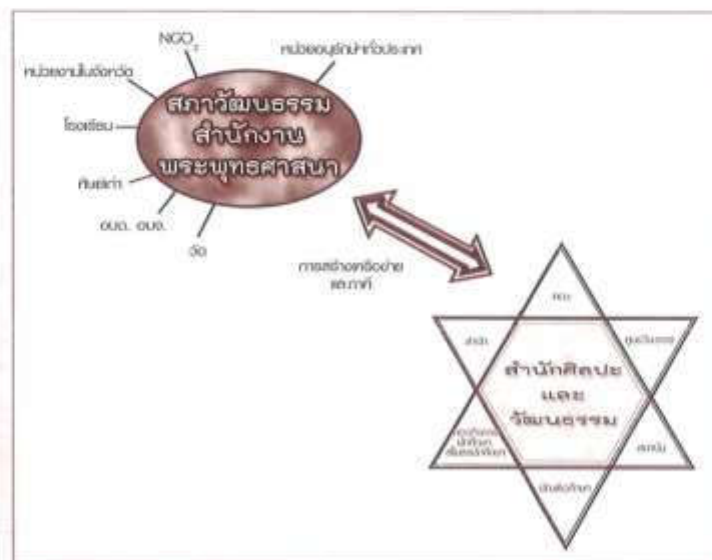
แสดงอนุรักษ์เผยแพร่ภูมิปัญญา โดยการจัดการบริหารตามหลักพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ และส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดสุรินทร์ การฝึกวิทยากรประจำหอพิพิธภัณฑ์การให้บริการนักเรียน นักศึกษาโดยจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ให้สอดคล้องกับเทศกาลวันสำคัญ และหลักสูตรท่องเที่ยวท้องถิ่นของเราตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๔ และนอกจากนั้นสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือแหล่งการเรียนรู้ กับพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุรินทร์ สุสานช้างบ้านตากกลาง ต.กระโพ อ.ท่าตูม ศูนย์สุรินทร์ ศูนย์อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอาคารจอมสุรินทร์ วิทยาเขตต่างๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้แก่ วิทยาเขตบ้านธาตุ ต.ธาตุ อ.รัตนบุรี วิทยาเขตน้ำเขียว บ้านน้ำเขียว อ.รัตนบุรี วิทยาเขตทุ่งกุลารั อ.ท่าตูม วิทยาเขตเทนมีย์ อ.เมือง ห้องพระองค์เจ้าโสมสวลี อาคาร ๓๐ ห้องสมเด็จพระพุทธาจารย์ (แก้ว) อาคารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การจัดการบริหารจัดการเครือข่ายให้เกิดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ร่วมมือกับจัดสรรทรัพยากรให้เกิดการส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษาและชุมชนได้อย่างกว้างขวาง

๗. การสร้างเครือข่ายและภาคี เพื่อส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในด้านบุคลากร และกิจกรรมโครงการ โดยสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ร่วมเป็นคณะกรรมการในการบริหารงานศิลปวัฒนธรรมกับสภาวัฒนธรรม สำนักงานวัฒนธรรมและสำนักพระพุทธศาสนา โดยจัดเป็นองค์กรหลักในระดับจังหวัดที่จะสร้างผลงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนและประชาชนในจังหวัดสุรินทร์ การใช้เวทีของสภาวัฒนธรรมและสำนักงานพระพุทธศาสนา ในการร่วมมือทำงานด้านศิลปวัฒนธรรมและพระพุทธศาสนาให้แผ่ขยายเป็นวงกว้าง สร้างความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยได้อย่างดี ได้แก่ องค์กรเอกชน (NGO) โรงเรียนต่าง ๆ วัด

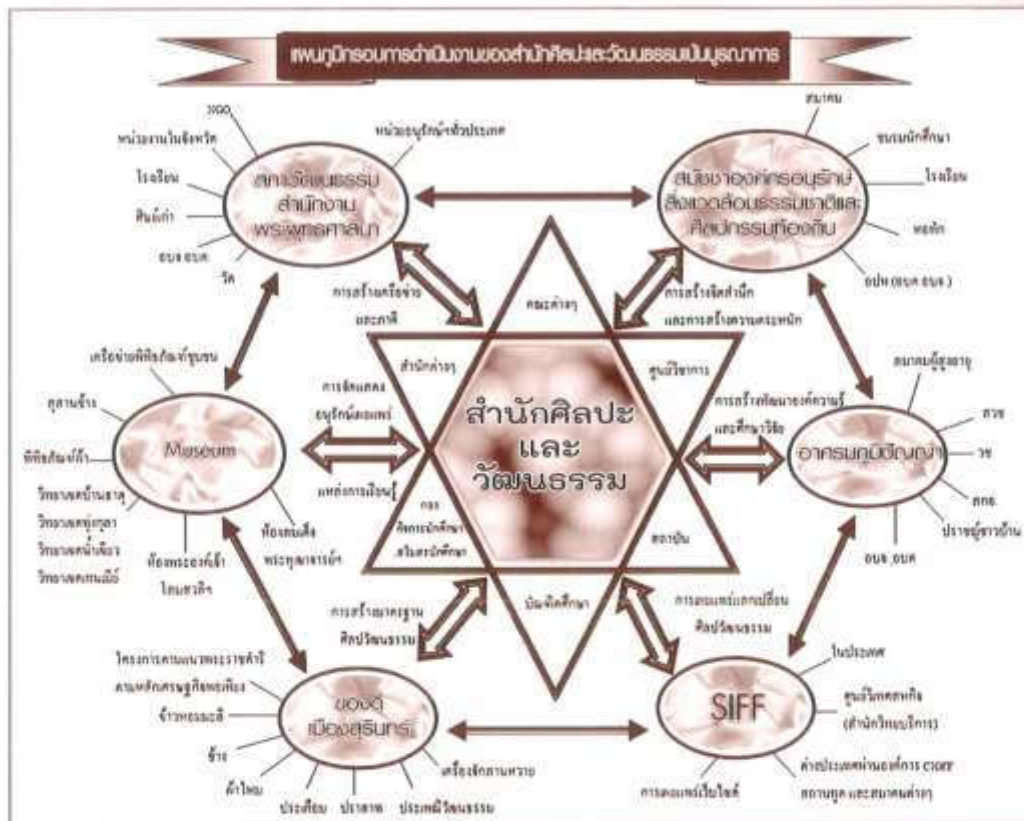

หน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดสุรินทร์ สมาคม ศิษย์เก่า และศิษย์เก่าที่กระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การจัดงาน ประเพณีวันสงกรานต์ วันมรดกไทย วันสืบ ครัทธาพระยาสุรินทร์ภักดีศรีณรงค์จางวาง งานช้างและกาชาดสุรินทร์ เป็นกรรมการการคัดเลือกคนดีศรีเมืองช้าง ครอบครัวตัวอย่างเยาวชนคนดีศรีเมืองช้างและงานกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ สร้างสรรค์ขึ้นโดยแต่งตั้งให้

คณาจารย์ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นคณะกรรมการดำเนินงานหรือเป็นที่ปรึกษา ในการสร้างเครือข่ายและภาคีศิลปะและวัฒนธรรมนี้จะนำมาซึ่งความสามัคคีในการทำงาน การสร้างให้เกิดพลังความรักในท้องถิ่นและการส่งเสริมให้คนดีมีกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงาน รับผิดชอบต่อสังคม และยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนต่อไป สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การดำเนินงานตามกรอบ ๗ ข้อดังกล่าว สามารถสรุปเป็นแผนภูมิการดำเนินงานของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม เน้นการบูรณาการเพื่อสร้างความเป็นเลิศ ดังนี้

เอกสารอ้างอิง

กองนโยบายและแผน ฝ่ายวางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. คำรับรองการปฏิบัติราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๐.

ส่วนมาตรฐานการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา. คู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (ฉบับปรับปรุง ปี ๒๕๕๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (๒๕๕๐). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.